

PROIECT DE CANDIDATURĂ

Principala problemă care se ridică este în ce măsură a reușit CSM să devină cu într-adevăr garantul independenței justiției, ca aspect corelativ al existenței acesteia ca adevărată putere în stat (nu autoritate).

Principalele probleme care preocupă societatea civilă și opinia publică referitor la CSM sunt componența acestuia, modalitatea de alegere a membrilor săi, durata și natura mandatului membrilor CSM și al președintelui, reprezentarea societății civile și a celorlalte profesii juridice, procedura de revocare a membrilor CSM secretul votului și transparența activității CSM, și gradul de democrație al acestor alegeri, etc.

Mandatul membrilor CSM este de șase ani, fără a putea fi aleși și pentru un al doilea mandat. Consider că șase ani este o durată prea mare, deoarece membrii CSM au activitate permanentă, pierzând oarecum contactul cu practica. Patru sau cinci ani ar fi o durată mai potrivită.

Probleme practice ridică situația în care un membru al CSM își încetează mandatul înainte de împlinirea termenului de șase ani. Aceasta atrage după sine discutarea caracterului individual sau colectiv al mandatului membrilor CSM.

Personal optez pentru soluția împărtășită de Senat, conform căreia dacă un membru al CSM își încetează mandatul înainte de termen, cel care îl înlocuiește să exercite mandatul pentru intervalul de timp rămas. Aceasta este practica și la nivelul parlamentelor naționale sau al autorităților locale din toate statele comunitare.

Președintele CSM are mandat de un an, neexistând posibilitatea realegerii. Consider că trebuie mărit mandatul președintelui, dacă nu există posibilitatea realegerii, sau să fie permis un număr maxim de mandate.

Revocarea membrilor CSM implică o procedură greoaie și ineficientă. Convocarea adunărilor generale este apanajul exclusiv al CSM, revocarea fiind condiționată de neîndeplinirea de către membrul ce se dorește a fi revocat a mandatului dat (formulare ambiguă și interpretabilă). Procedura de revocare trebuie să fie similară procedurii de vot.

CSM a fost acuzat de corporatism, mai ales datorită numărului, rolului și influenței efective a reprezentanților societății civile fiind considerate insuficiente. În momentul de față, CSM are 19 membri, dintre care 2 reprezentanți ai societății civile. De exemplu, în Franța, stat la care ne raportăm prea des și de la care preluăm mai ales la aspectele negative ale sistemului juridico-instituțional, o treime dintre membrii CSM sunt reprezentanți ai societății civile.

În această linie de idei se înscrie și Proiectul de revizuire a Constituției, care prevede o creștere substanțială a numărului reprezentanților societății civile (6 în loc de 2, dintre care 3 numiți de Parlament și 3 de către Președintele României).

Prezența mai multor reprezentanți ai societății civile micșorează riscul corporatismului acestei instituții, asigurând un control mai eficient al justiției de către societatea civilă.

Până în 1947, mai era și un alt mod de control al justiției de către societatea civilă, prin intermediul juraților din procesele penale.

O altă problemă a CSM este transparența decizională.

Cu toate că ordinea de zi este publicată cu trei zile înaintea ședințelor, de multe ori este incompletă.

Prin invocarea motivului urgenței, unele chestiuni sensibile sunt discutate și decise în plen, cu toate că nu apăreau pe ordinea de zi publicată.

Publicitatea ședințelor Plenului are mai mult un caracter formal.

Înregistrările ședințelor, deși există, nu sunt publicate pe site.

Prin invocarea dispoziției constituționale a secretului votului, CSM nu își motivează hotărârile,. Ceea ce este contrar recomandărilor europene în domeniu.

Pentru viitor am următoarele propuneri referitoare al activitatea Consiliului Superior al Magistraturii:

1. Fixarea unui număr de 25 membri, din care 8 reprezentanți ai societății civile (2 numiți de către Președinte, 2 de către Camera Deputaților, 2 de către Senat și 2 de către asociațiile profesionale), 9 judecători, 5 procurori și 3 membri de drept (ministrul justiției, președintele ÎCCJ și procurorul general al Parchetului General de pe lângă ÎCCJ).
2. Modul de alegere numire a reprezentanților societății civile trebuie să asigure o echilibrare a și diminuare implicării politicului în acest proces. Este de menționat în acest context posibilitatea asigurării reprezentării în CSM a reprezentanților celorlalte profesii juridice sau chiar a celor mai importante facultăți de drept.
3. Diminuarea mandatului la patru sau cinci ani, cu păstrarea interdicției realegerii
4. reglementarea posibilității reinvestirii președintelui CSM.
5. Menținerea caracterului secret al votului, corelat cu caracterul obligatoriu al motivării tuturor deciziilor și cu posibilitatea formulării de opinii separate.

CANDIDAT

OVIDIU – HORIA MAICAN